

درآمدی بر

آشنایی با قرآن

علی خلیل پور

سرشناسه	: خلیل پور، علی، ۱۳۶۶-
عنوان و نام پدیدآور	: درآمدی بر آشنایی با قرآن / علی خلیل پور.
مشخصات نشر	: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۷۱۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	: قیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۷۴.
موضوع	: قرآن — بررسی و شناخت Qur'an -- Surveys
موضوع	: قرآن — سوره‌ها و آیات Qur'an -- *Suras and ayats
رده بندی کنگره	: ۲/BP۶۵
رده بندی دیویی	: ۱۵۹/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۳۸۹۹۹۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: قیبا

میراث ماندگار

نام کتاب: درآمدی بر آشنایی با قرآن

مؤلف: علی خلیل پور

ناشر: میراث ماندگار

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپخانه: وفا

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۷۱۶-۴

مرکز پخش: قم، ساختمان ناشران، طبقه سوم، پلاک ۳۱۸

انتشارات میراث ماندگار: ۳۷۸۴۲۳۹۸ - ۰۲۵

۳۲	مراد از «تبیان لکل شیء» بودن در قرآن چیست؟
۳۶	آیا تمام موارد مورد نیاز برای هدایت در قرآن آمده است؟
۴۲	نزول تدریجی قرآن
۴۲	دقت و روشمند بودن قرآن
۴۵	شفافیت و وضوح قرآن
۴۶	لایه‌های مختلف قرآن
۴۷	شرایط فهم قرآن
۵۴	موانع فهم قرآن
۵۸	مهوریت قرآن
۶۰	مهوریت در تلاوت
۶۱	مهوریت در استماع
۶۳	مهوریت در حفظ
۶۴	مهوریت در تدبیر
۶۵	مهوریت در تفسیر
۶۶	مهوریت در عمل
۶۸	نظر اندیشمندان درباره قرآن
۷۳	نام‌ها و اوصاف قرآن
۷۶	نامگذاری سوره‌های قرآن
۸۰	معانی سوره‌های قرآن
۸۶	آیات و سور قرآن
۸۶	معنای آیه و سوره
۸۶	تعداد آیات و سور
۸۷	نحوه چینش آیات و سور
۸۸	اولین و آخرین آیه و سوره

۹۱	کوتاهترین و بلندترین آیه و سوره
۹۱	اسامی برخی آیات
۹۶	تقسیم بندی‌های مربوط به سور
۹۹	مباحثی مربوط به نزول قرآن
۹۹	نزول قرآن
۹۹	نازل کننده کیست؟
۱۰۰	روش‌های نزول
۱۰۰	اقسام نزول
۱۰۱	مکان و زمان نزول
۱۰۲	فایده تقسیم آیات به مکی و مدنی
۱۰۲	نحوه تقسیم بندی آیات مکی و مدنی
۱۰۴	معیار تشخیص سور مکی و مدنی
۱۰۵	ویژگی آیات مکی و مدنی
۱۰۶	ترتیب نزول
۱۱۰	شان و سبب نزول
۱۱۳	فضای نزول
۱۱۳	جو نزول
۱۲۴	محتوای سور
۱۲۴	فوائد شناخت محتوای کلی سوره‌ها
۱۲۵	راه دستیابی به محتوای کلی سوره‌ها
۱۳۳	آیات غُرر (آیات کلیدی)
۱۳۳	معیار غرر بودن آیات
۱۴۳	فایده‌ی شناسایی آیات غرر
۱۴۴	چند نکته درباره آیات غرر
۱۴۴	برخی از آیات غرر

۱۴۷	 بررسی تناسب آیات و سور
۱۴۷	 تناسب چیست؟
۱۴۸	 اهمیت و ضرورت تناسب
۱۵۱	 فایده علم تناسب
۱۵۳	 دلیل عدم اهتمام مفسرین به تناسبات
۱۵۴	 وجوه ارتباط و تناسب
۱۵۹	 اقسام تناسب
۱۶۰	 تناسب درون یک آیه
۱۶۳	 تناسب یک آیه با آیات قبل و بعد
۱۶۵	 تناسب بین تمام آیات یک سوره (غرض سوره)
۱۹۴	 تناسب بین سوره ها
۱۹۵	 شناخت لغات قرآنی
۲۷۷	 اصطلاح یا حقیقت قرآنی
۲۷۸	 فایده شناخت حقیقت قرآنی
۲۸۱	 راه های شناخت حقیقت قرآنی
۲۸۲	 ۱- قرآن
۲۸۵	 ۲- روایات
۲۸۶	 ۳- مراجعه به کتب لغت
۲۸۷	 منابع

مقدمه

قرآن کریم کامل ترین کتاب آسمانی است که بر پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی (ص) نازل شده است تا به عنوان آخرین کتاب آسمانی از تمام مردم و کسانی که خواهان رسیدن به سعادت و فلاح و رستگاری هستند دستگیری نماید و هرکسی می تواند طبق آن روایت نورانی از این سفره الهی بهره ای ببرد؛

«قال رسول الله ﷺ: الْقُرْآنُ مَأْذِبَةٌ اللَّهِ فَتَعَلَّمُوا مَأْذِبَتَهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ»^۱

قرآن سفره الهی است پس تا می توانید از سفره او فرا بگیرید.

با اینکه قرآن کریم برای همگان نازل شده است ولی بهره همگان از آن یکسان نیست و هرکس به مقدار وسع و ظرفیتی که دارد آن بهره مند می شود، بنابراین برای بهره گیری بهتر از این کتاب درس آموز در ابتدای راه نیاز است تا آشنایی با این کتاب کامل و جامع پیدا کنیم تا میزان استفاده و کیفیت بهره وری از آن افزایش یابد.

عبارت «آشنایی با قرآن» را می توان به دو بخش تقسیم نمود: بخشی مربوط به تک تک آیات و سوره های قرآن است که علم یا فن تفسیر این مهم را برعهده دارد و از این گونه مباحث در این کتاب مطرح نمی شود. اما قسم دیگری از آن، شامل بحث های مقدماتی است و برای ورود به تلاوت و تفسیر و آشنایی با معارف آن، به ما کمک می کند؛ مباحثی از این موارد در شمار مطالب ضروری و درباره اهمیت و جایگاه قرآن می باشد و برخی مطالب از موارد آماری است که اطلاعاتی در زمینه نام و ویژگی های آیات و سوره ها در اختیار ما قرار می دهد، دسته سوم مطالب نیز مباحث محوری آشنایی اجمالی با سوره ها در اختیار ما قرار داده که نقش عمده در کیفیت ارتباط گیری ما با سوره های قرآن دارد.

برای آشنایی با قرآن باید به چند مورد توجه نمود که در آشنایی با این کتاب عزیز نه تنها مفید است بلکه باید گفت بدون آشنایی با این موارد نمی‌توان با این کتاب آسمانی ارتباط کامل و جامعی پیدا کرد.

مسائلی برای آشنایی بیشتر ما با این کتاب آسمانی وجود دارد که سهم بسزایی در ارتباط ما با این کتاب الهی دارد که به آن‌ها اشاره می‌شود:

- ضرورت نیاز به قرآن و وحی
 - جایگاه قرآن
 - تفاوت قرآن با کتب دیگر
 - مهم‌جوریت قرآن
 - نظر اندیشمندان درباره قرآن
 - نام‌ها و اوصاف قرآن
 - نامگذاری سوره‌های قرآن
 - آیات و سوره قرآن
 - خواص آیات و سوره قرآن
 - تقسیم‌بندی‌های مربوط به آیات و سوره
 - مباحثی مربوط به نزول قرآن
 - بررسی محتوای سوره
 - شناخت آیات غرر و آیات برگزیده
 - بررسی تناسب آیات و سوره
 - شناخت لغات قرآنی
 - روش خاص بیانی قرآن (ان‌شاءالله در کتاب دیگری تقدیم می‌شود).
- البته علاوه بر این موارد، مسائل دیگری نیز وجود دارد که قرآن پژوهان از آن به مبانی یاد می‌کنند، ولی باید گفت که فقط مربوط به مبانی تفسیر نیستند و از ارکان مهم آشنایی با قرآن می‌باشند:
- قدسی و وحیانی بودن قرآن
 - عدم نزول قرآن بر هفت حرف

- عدم تحریف قرآن
- اعجاز قرآن
- ضرورت و امکان و جواز فهم و تفسیر قرآن
- برخورداری از ظاهر و باطن
- زبان قرآن
- جامعیت قرآن

از این موارد در کتب مبانی تفسیر بحث می‌شود، که به صورت پراکنده درباره آنها بحث‌هایی شده‌است. همگی این موارد تأثیر مهمی در آشنایی با قرآن داشته و در گام بعدی در تفسیر آیات نیز راهگشا می‌باشد. به حول و قوه الهی همه موارد از قسم اول، مورد بررسی قرار می‌گیرد^۱ و مباحث قسم دوم در کتابی دیگر تقدیم می‌شود^۲. ان شاء الله.

به جز کلام خداوند متعال و معصومین علیهم السلام، هر سخن، کلام و نوشته‌ای دارای لغزش است. همان‌طور که کتاب پیش رو نکات قابل استفاده‌ای برای خوانندگان قرآنی دارد، از نقص و کاستی‌هایی نیز برخوردار است که نگارنده با کمال تواضع، پیشنهادات و انتقادات سازنده‌ی خوانندگان محترم را پذیرا می‌باشد و از خداوند متعال خواستارم که همه را در راه اعتلای کلمه‌ی قرآن پیروز و موفق بدارد و دل حضرت صاحب عجل الله تعالی فرجه الشریف را از ما راضی بفرماید.

۱۳ دی ۱۴۰۲ مصادف با میلاد حضرت زهرا سلام‌الله علیها

و من الله توفیق.

۱- این کتاب حاصل تدریس ۱۴ دوره درس آشنایی با قرآن در مراکز تخصصی تفسیر است و این سرفصل‌ها از مباحث مهمی است که به عنوان مقدمه برای آشنایی با قرآن کریم محسوب می‌شود.

۲- مبانی تفسیر قرآن کریم، اثر نگارنده.